

תפ"ח 8007/07 - מדינת ישראל נגד פתחי רג'בי

בית המשפט המחוזי בירושלים

לפני כב' סגן הנשיא י' נועם

תפ"ח 8007-07 מדינת ישראל נ' פתחי רג'בי

המבקשת

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

נגד

המשיב

פתחי רג'בי

על-ידי ב"כ עו"ד מג'ד בדר

החלטה

הבקשה

1. לפניי בקשה, לפי סעיף 12 לחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, תשס"ו-2006 (להלן - החוק), למתן צו פיקוח לגבי המשיב, לתקופה של ארבע שנים. להלן תנאי הצו המבוקש, כלשון הבקשה:

א. חובת שיתוף פעולה עם קצין הפיקוח, חובת התייצבות וקיום מפגשים עם קצין הפיקוח במועדים ובתדירות שיקבע קצין הפיקוח מעת לעת, כולל חובה להגיע לקראת תום תקופת הפיקוח להערכת מסוכנות מחודשת.

ב. איסור יצירת קשר עם נפגעי העבירה והרחקה מהם וממקום מגוריהם לכדי 300 מטרים.

ג. איסור העלאת טרמפיסטים משני המינים (אף אם המשיב אינו הנהג), וכן איסור נסיעה ברכב ללא נוכחות גבר נוסף המודע לעבירות ולמגבלות, ושאושר על-ידי קצין הפיקוח.

ד. איסור התחברות ושהייה ביחידות עם קטינים משני המינים, ועם בעלי מוגבלויות שכליות/נפשיות או מונמכים קוגניטיבית. לגבי בני משפחה קטינים או בעלי מוגבלויות כמתואר לעיל, יוכל המשיב לשהות במחיצתם רק בנוכחות בגיר נוסף המודע לעבירה ולמגבלות ושיאושר על-ידי קצין הפיקוח.

ה. איסור לעבוד, בין בתמורה ובין בהתנדבות, בעבודה הכרוכה בקשר וקרבה לקטינים משני המינים או לבעלי מוגבלות כמתואר לעיל, או בעבודה הכרוכה במתן שירותי הסעות, וכן בעבודה שבה עלולה להתאפשר

שהות ביחידות עם אישה.

כן התבקש ליתן לקצין הפיקוח סמכויות לפי סעיפים 18(א), (1), (2), (3), (4), (6) ו-(8) לחוק.

הרשעת המשיב וגזר-דינו

2. ביום 15.4.08 נגזר דינו של המשיב ל-12 שנות מאסר בפועל, לשנתיים מאסר על תנאי ולפיצוי המתלוננים נפגעי העבירה. גזר-הדין הושת בגין הרשעתו של המשיב, לאחר שמיעת ראיות בעבירות שלהלן: מעשה מגונה - לפי סעיף 348(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - החוק) (שלוש עבירות); מעשה סדום בקטין - לפי סעיף 347(ב) בנסיבות המנויות בסעיף 345(א)(1) לחוק; מעשה מגונה בכוח בקטין - לפי סעיף 348(ג1) לחוק; מעשה סדום בקטין - לפי סעיף 347(ב) בנסיבות סעיף 345(א)(5) לחוק (שתי עבירות); מעשה מגונה בכוח בקטין - לפי סעיף 348(א) בנסיבות סעיף 345(א)(5) לחוק (שתי עבירות); ריבוי נישואין - לפי סעיף 176 לחוק; ושיבוש מהלכי משפט - לפי סעיף 244 לחוק. המשיב, ששימש בתקופה הרלבנטית לאישום שייח' ואימאם בכפרו, עסק לפרנסתו גם כנהג ברכב הסעות.

להלן תמצית נסיבות ביצוע העבירות, כעולה מהכרעת-הדין ומגזר-הדין. האישום הראשון עניינו עבירות שביצע המשיב בקטין שנסע ברכב ההסעות שבו נהג המשיב. האישום השני מתייחס למעשים מגונים שביצע המשיב בשתי מתלוננות, עת ביקש להתבודד עם כל אחת מהן באצטלא של עריכת "טקס דתי מטהר". באישום השלישי אילץ המשיב קטין בן 16 שנסע ברכבו לבצע בו מין אוראלי. באישום הרביעי ביצע המשיב מספר מעשי סדום ומעשים מגונים בקטין כבן 16, הלוקה בשכלו. באישום החמישי הורשע המשיב בעבירת ריבוי נישואין בכך שבעודו נשוי כדין - נישא לאישה אחרת. באישום השישי הורשע המשיב בעבירת שיבוש מהלכי משפט, בכך שבעת הבאתו לבית-המשפט לצורך הארכת מעצרו, צעק לקרובי משפחתו את שמותיהם של חלק מהמתלוננים נגדו, ואת מענם, וביקש "לטפל בהם".

כאמור, דינו של המשיב נגזר ל-12 שנות מאסר בפועל.

ערעור שהגיש המשיב לבית-המשפט העליון (ע"פ 4793/08) התקבל באופן חלקי. המשיב זוכה מהעבירות שבאישום השני (שתי עבירות של מעשים מגונים), זאת מחמת הספק; והרשעתו נותרה בעינה בעניין יתר העבירות. כפועל יוצא, הופחת המאסר בשנתיים והועמד על 10 שנות מאסר בפועל, חלף 12 שנים.

חוות-הדעת והערכות המסוכנות בעניינו של המשיב

3. בתסקיר המעצר, שהוגש לערכאה הדיונית ביום 5.5.07, התרשם שירות המבחן, בין-השאר, כי מדובר באדם המרוכז בצרכיו האישיים שמתקשה להביע אמפתיה או הזדהות עם הכאב שהסב למתלוננים; ולנוכח מנגנוני ההגנה הנוקשים וקשייו להתייחס לסטייה מינית כלשהי, התקשה שירות המבחן לבוא בהערכה אודות רמת הסיכון בעניינו.
4. בחוות-דעת והערכת מסוכנות של המרכז להערכת מסוכנות מינית, מיום 5.3.08, טרם גזר-הדין, צוין כי ניכרים במשיב קווים נרקיסטיים, והיעדר כל אמפתיה, ולו תיאורטית, כלפי נפגעי העבירה. לנוכח המעשים שבהם הורשע, והכחשת האחריות, הוערכה המסוכנות המינית של המשיב כבינונית עד גבוהה.
5. בחוות-דעת של המרכז למסוכנות מיום 21.4.10, אשר הוגשה לבית-המשפט העליון במהלך הערעור שהגיש המשיב, צוינה פעם נוספת הכחשת ביצוע העבירות והיעדר יכולת ליטול אחריות ולהביע תחושות אשם. ההתרשמות הייתה, כי למשיב קשיים בריסון דחפיו המיניים; כי רמת המוסריות שלו נמוכה מאוד; וכי הוא מפגין "תפיסת עולם כמקום לניצול צרכיו ודחפיו". גם בחוות-דעת זו הוערכה המסוכנות המינית כבינונית עד גבוהה.
6. בחוות-דעת והערכת מסוכנות של המרכז לבריאות הנפש (מב"ן) בשירות בתי הסוהר לוועדת השחרורים, מיום 24.1.13, הובעה ההתרשמות לפיה למשיב קווי אישיות נרקיסטיים בולטים עם נטיות אנטי-סוציאליות חזקות, דבר שבא לידי ביטוי באי-נטילת אחריות; והיעדר תחושות של חרטה, בושה או הפנמה של חומרת המעשים והשלכותיהם. במסגרת אותה בדיקה בלטו מניפולטיביות וחוסר אמינות; אם כי לראשונה הודה המשיב, באופן חלקי במעשים, תוך מינימליזציה משמעותית למעלליו. גם בחוות-הדעת האמורה הוערכה מסוכנותו המינית של המשיב כבינונית עד גבוהה.
7. בחוות דעת תקופתית של מב"ן מיום 13.1.16, צוין כי מסוכנותו המינית של המשיב נותרה בינונית עד גבוהה, ולא הומלץ על שינוי קטיגוריה והוצאתו לחופשה, ובכלל זה - לחופשה מיוחדת לרגל חתונת בתו.
8. בחוות-הדעת העדכנית של המרכז להערכת מסוכנות מיום 7.11.16 תוארו בהרחבה שיחותיה של הקרימינולוגית הקלינית עם המשיב ביחסו לעבירות, ופורטו ההתרשמות הקלינית, האבחון והערכת המסוכנות. באשר לגרסת המשיב, ציינה הקרימינולוגית הקלינית, עורכת חוות-הדעת, כי המשיב חזר לקו ההכחשה המוחלטת של ביצוע העבירות. בהתייחסו לדברים שונים שמסר בבדיקת מב"ן, לרבות ההודאה החלקית, ציין כי מסר גרסאות כוזבות רק כדי להשתלב בטיפול במסגרת הכלא ולזכות בניכוי של שליש ממאסרו. בנוסף צוין בחוות-הדעת, כי המשיב משתף בקבוצה פסיכו-חינוכית במסגרת הכלא, אך ההתרשמות הייתה כי מדובר באדם נוקשה בעמדותיו שאינו רואה את החלקים

הבעייתיים באישיותו. בכל הנוגע להתרשמות הקלינית, ציינה עורכת חוות-הדעת כי מדובר באדם בעל קווים נרקסיסטים בולטים, עם מאפייני שליטה וכוחניות ניכרים, אשר מפגין מניפולטיביות ואי-אמינות, ואף אינו בוחל באמצעים להשגת מבוקשו, תוך ניצול האחר. בעניין הערכת המסוכנות, ציינה עורכת חוות-הדעת את הפקטורים הסטטיים של ביצוע עבירות מין בתקופה ממושכת של שלוש שנים, בנפגעים שונים, כאשר חלק מהעבירות בוצעו במקום ציבורי, בקרבת אנשים אחרים, דבר המצביע על קשייו של המשיב בריסון דחפיו המיניים. כן צוין הפקטור הסטטי של גילו של המשיב, 66, והעובדה ששהה כל השנים בבית-הסוהר. הפקטורים הדינאמיים שנמנו היו - הכחשת המעשים, אי-נטילת אחריות ואי-גילוי תובנה למניעי העבירות ולקיומם של מצבי סיכון אפשריים. כן הודגשו קווי האישיות הנרקסיסטיים, המניפולטיביות והיעדר האמינות, אגב גילוי גישות עוינות ותוקפניות כלפי האחר, והיעדר כל אמפתיה כלפיו. בהקשר זה צוין, כי הפנומנולוגיה של העבירות מלמדת על חשד לקיומה של נטייה הבופילית הומוסקסואלית וקיומם של דחפים מיניים מוגברים שעליהם מתקשה המשיב לשלוט. מסקנת עורכת חוות-הדעת הייתה, כי רמת המסוכנות הנשקפת כיום מהמשיב הנה בינונית. היא הדגישה, בין-יתר גורמי הסיכון, שהייה של המשיב בגפו בנוכחות קטינים.

9. לנוכח הערכת המסוכנות האמורה, בחנה יחידת הפיקוח על עברייני מין בשב"ס, "יחידת צור" את עניינו של המשיב, והמליצה על התנאים שפורטו בסעיף 1 לעיל, אשר יש בהם, להערכתה, כדי למנוע ביצוע עבירות מין נוספות על-ידי המשיב.

תמצית טיעוני הצדדים

10. ב"כ המבקשת עותרת להטלת צו פיקוח כמפורט בבקשה, זאת על-יסוד הערכת המסוכנות וחוות-הדעת של "יחידת צור".

11. ביום 5.1.17, ניתן צו ארעי כמפורט בבקשה, והמשך הדיון נדחה לבקשת ב"כ המשיב לשם היערכות להשמעת הטיעונים. הדיון בבקשה התקיים ביום 5.2.17. בהמשך השלימו הצדדים טיעונים בכתב.

12. ב"כ המשיב הדגיש בטיעונו, כי רמת המסוכנות של המשיב פחתה עם שחרורו מן הכלא, ממסוכנות בינונית עד גבוהה למסוכנות בינונית, וכי יש ליתן את הדעת, בנוסף, לעובדה שכיום המשיב הוא בן 67 ואת העבירות ביצע לפני למעלה מעשור. הוא הסכים, כי יוטל צו פיקוח, אך גרס, כי ניתן להסתפק בתקופה שבין שנתיים לבין שלוש שנים, ואין הצדקה להטיל צו לתקופה ממושכת של ארבע שנים. התנגדותו לגופו של הצו התייחסה לתנאים ספציפיים כדלהלן:

האחד - היעדר הצדקה למתן סמכות לחיפוש בביתו של המשיב, זאת מן הטעם שהעבירות לא בוצעו בבית אלא מחוץ לבית; השני - היעדר הצדקה למתן סמכות לביצוע חיפוש ברכב, זאת הואיל וכבר קיימת מגבלה האוסרת על המשיב לנהוג ברכב כאשר אין לצדו מלווה שמודע לעבירה; השלישי - היעדר הצדקה למתן צו גורף האוסר על המשיב לשהות ביחידות עם קטינים, כאשר צו גורף שכזה עלול למנוע מהמשיב, שהוא אדם דתי, את האפשרות להתפלל במסגד, מקום שבו מתפללים גם קטינים. בהקשר האחרון ביקש ב"כ המשיב שהצו יהיה "ברור יותר", בבחינת הבהרות ברורות מה מותר למשיב ומה אסור לו, בעת הגעתו למסגד, בזיקה לשהייה ליד קטינים.

הכרעה במחלוקת בעניין התנאים המבוקשים

13. כאשר בית-המשפט נדרש להטיל צו פיקוח בעניינו של עברין מין, עליו לבחון אם תנאי הפיקוח והסמכויות המבוקשים מקיימים את האיזון הראוי בין האינטרס הציבורי לבין זכויותיו של העברין וחירויותיו; ולשם כך מחיל בית-המשפט מבחני מידתיות, אגב בדיקת התאמת אמצעי הפיקוח למטרת החוק (בש"פ 5308/12 פלוני נ' מדינת ישראל (23.7.12)).

14. באשר לאמצעי הפיקוח של הסמכת קצין הפיקוח לבצע חיפוש בביתו של המשיב, הרי שמדובר באמצעי סביר ומידתי. לנוכח מהות העבירות שבהן הורשע המשיב, ולאור ההערכה שרמת המסוכנות הנשקפת ממנו הנה בינונית; קיים צורך לאפשר פיקוח אפקטיבי של קצין הפיקוח, הכולל גם חיפוש בביתו של המשיב. טענת ב"כ המשיב, לפיה החיפוש בבית לא נדרש, שכן העבירות לא בוצעו בתוך ביתו של המשיב, אינה רלבנטית; שכן החיפוש נועד לברר האם קיימות אינדיקציות המצביעות על המשך סיכון בתחום המיני.

15. המגבלות באשר לנסיעה ברכב, אשר צוינו בסעיף 1ג לעיל, הן סבירות ומידתיות, לנוכח העובדה שהמשיב ביצע חלק מהעבירות, בעת שהסיע את נפגעי העבירה ברכב (ראו והשוו: בש"פ 5308/12 לעיל, בפסקה 7). כאמור, ב"כ המשיב לא חלק על ההגבלה האמורה, אלא רק על הבקשה להסמך את קצין הפיקוח לערוך חיפוש ברכב, זאת הואיל ועל-פי הנטען הסמכות מתייחסת שכן ברכב אמור להיות מבוגר המודע לעבירות ולמגבלות. מהטעמים שצוינו בעניין הסמכות לערוך חיפוש בביתו של הנאשם, יש הצדקה להסמך את קצין הפיקוח לערוך חיפוש ברכבו של המשיב; זאת בפרט כאשר חלק מהעבירות בוצעו על-ידי המשיב ברכב, בשעה שהסיע את המתלוננים. המגבלה לפיה הנסיעה ברכב תלווה על-ידי מבוגר המודע לעבירות ולמגבלות, אינה מיתרת את הצורך בהטלת אמצעי פיקוח נוסף, לפיו יתאפשר לקצין הפיקוח לבצע חיפוש ברכב.

16. מכאן לטענה בדבר אי-בהירות הצו האמור בסעיף 1ד לעיל, בכל הנוגע לשהייה עם קטינים. כאמור, התבקש צו שיאסור התחברות ושהייה ביחידות עם קטינים משני המינים, ועם בעלי מוגבלויות שכליות או נפשיות; כאשר לגבי בני משפחה קטינים או בעלי מוגבלויות, יוכל המשיב לשהות במחיצתם רק בנוכחות בגיר נוסף המודע לעבירה ולמגבלות ושיאפשר על-ידי קצין הפיקוח. מדובר בתנאי סביר ומידתי, לנוכח העובדה שהמשיב ביצע את העבירות בקטינים וכן בצעיר הלוקה במוגבלות שכלית. בטענה, לפיה הצו ימנע מהמשיב להשתתף בתפילות במסגדים, אין כל ממש. הצו אוסר על "התחברות ושהייה ביחידות עם קטינים". תפילה במסגד לא אמורה, לכאורה, להיעשות "ביחידות עם קטינים". מכל מקום, מובן שיש למנוע סיטואציה שבה ישהה המשיב ביחידות עם קטינים או יתחבר עִמָּם, גם אם מדובר במסגד. מדובר בדרישה מידתית, שהיא מתחייבת לנוכח העובדה שהמשיב ניצל התחברות ושהייה עם קטינים ועם מי שלוקה במוגבלות שכלית, לשם ביצוע עבירות המין שבהן הורשע.

17. בכל הנוגע למשך תקופת הצו, הרי שההלכה הפסוקה מורה, כי "כאשר עובר להוצאת הצו לראשונה אין, ולו התחלה של תהליך תיקון אמיתי, ניתן לקבוע מראש כי תקופת תחולתו של הצו תהיה ארוכה יותר, במסגרת התקופה המרבית"; ואילו שעה שיש "קצה חוט של צפייה לקיום הליך שיקום יעיל ובר סיכוי להצלחה ... ניתן לקבוע כי תקופת תחולת הצו תהיה קצרה בהיקף כזה או אחר מהתקופה המרבית" (בש"פ 962/10 פלוני נ' מדינת ישראל (24.3.10)). סבורני, כי בעניינו של המשיב, תקופת הצו צריכה לעמוד על התקופה המבוקשת, קרי - תקופה של ארבע שנים; זאת על-רקע רמת הסיכון הנשקפת ממנו, ולנוכח העובדה שהלה לא עבר כל שיקום בתחום המיני במסגרת מאסרו, בין-השאר, לאור הכחשתו את ביצוע העבירות. מובן, כי ככל שהמשיב יצביע בהמשך על מאמץ שיקומי כן ואמיתי מצדו, שיישא פרי, הוא יוכל להגיש בקשה לעיון חוזר, לשם קיצור תקופת הפיקוח או שינוי תנאי הפיקוח, בהתאם לנסיבות.

התוצאה

18. על-יסוד האמור לעיל, ניתן בזה צו פיקוח, כאמור בבקשה, וכמפורט בסעיף 1 לעיל, אשר יעמוד בתוקף לתקופה של ארבע שנים מיום מתן הצו הארעי - 5.1.17.

ניתנה היום, ג' באדר התשע"ז, 1.3.2017, במעמד ב"כ הצדדים, המשיב ומתורגמן בית-המשפט לשפה הערבית.

יורם נועם, סגן נשיא